

18. dneva odprtih vrat v Vrtu zdravilnih in aromatičnih rastlin na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Program je pripravljen v sklopu JS v vrtnarstvu

Petek, 9. maj 2025, od 9.00-12.00

Lokacija: Eko muzej hmeljarstva in pivovarstva, Cesta Žalskega tabora 2, 3310 Žalec, 4. nadstropje

POSVET: Prihaja do razcveta v pridelavi zelišč v Sloveniji?

9.00–9.15: Pozdrav

9.15–9.45: **Predstavitve Smernic lokalne oskrbe z zelišči v Sloveniji 2024-2029**, dr. Barbara Čeh, IHPS

Slovenija ima velik potencial za pridelavo in predelavo zelišč, vendar so za napredek potrebni organizacijski ukrepi, povezovanje pridelovalcev, vzpostavitev centra za zelišča, ozaveščenost potrošnikov in večja državna podpora. Smernice za razvoj lokalne oskrbe z zelišči za obdobje 2024–2029 predlagajo 28 ukrepov za podporo trajnostnemu in konkurenčnemu razvoju na tem področju. Predavateljica jih bo predstavila, sledila pa bo skupna razprava, kako torej naprej.

9.45–10.15: **Za kakovostno pridelavo in predelavo zelišč je ključno znanje in strokovna podpora**, mag. Tatjana Buzeti, kmetija Vidov brejg, Fokovci

V Sloveniji je pridelava zelišč perspektivna v kolikor se zagotavlja visoka kakovost pridelane droge. Polprodukti, kot so eterična olja, hidrolati, macerati in drugi izvlečki, so pomembna surovina za kozmetično, prehransko in farmacevtsko industrijo. Le-te lahko pridelovalci predelajo tudi v končne izdelke in jih tržijo sami. Zato je ključno znanje in strokovna podpora na področju tako pridelave kot predelave ter zagotavljanje kakovosti.

10.15–10.45: **Potencial za proizvodnjo surovin rastlinskega izvora v Sloveniji (projekt BioFarms Cluster (BFC))**, mag. Jana Bergant, GZS, SRIP Zdravje-medicina

V okviru projekta BFC smo izvedli kratko analizo stanja na področju pridelave zelišč in ocenili potencial za proizvodnjo surovin rastlinskega izvora. Predstavili bomo preliminarne zaključke.

10.45–11.15: 18 let dela na področju zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS – osebna retrospektiva, mag. Nataša Ferant

Obuti čevlje področja zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS ni mačji kašelj. A korak po koraku in je mimo 18 let. V tem obdobju se je zgodilo veliko malih in velikih sprememb. Med velikimi je financiranje strokovnih nalog za zelišča v sklopu javne službe v vrtnarstvu in predstavitev Vrta zdravilnih in aromatičnih rastlin na novo lokacijo. Manjše so pa tiste, ki se običajno ne vidijo, so pa nujno potrebne in osnova za nadaljevanje področja.

11.15–12.00: **Razprava**

Petek, 9. maj 2025

Lokacija: Vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS

15.30–16.00: Pravljična ura z zelišči, dr. Barbara Čeh, IHPS

Prebrali bomo nekaj zgodbic male čarovnice, ki zna čarati z zelišči, potem pa bo vsak okrasil svoj lonček s sadiko čarobnega zelišča.

16.00–17.00: Rastline so zakladnica zdravilnih snovi, prof. dr. Samo Kreft, Sodobna fitoterapija s.p.

Rastline so že tisočletja pomemben vir zdravilnih učinkovin, ki jih uporabljamo v različnih oblikah – od preprostih čajev do natančno izoliranih in standardiziranih izvlečkov. Njihova uporaba sega od tradicionalne medicine do sodobne farmacije, kjer številne rastlinske spojine postanejo ključne sestavine zdravil kot so: artemizinin, mentol, steviozidi in še bi lahko naštevali. Druga skupina rastlinskih zdravil temelji na standardiziranih izvlečkih, ki vsebujejo kompleksne zmesi različnih zdravilnih snovi, vendar je njihova vsebnost natančno določena, kot so primer šentjanževka, ameriški slamniki, pegasti badelj in še druge. S poznavanjem aktivnih snovi v rastlinah, kot so glikozid, terpeni, fenoli, polisaharidi, alkaloidi itd., lahko izkoristimo moč narave na varen in učinkovit način.

Sobota, 10. maj 2025

Lokacija: Vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS

11.00–12.00: Gobe, skrita zakladnica zdravilnih učinkovin, Janez Gorenšek, Inštitut za aplikativno mikrobiologijo in biotehnologijo, d.o.o.

Gobe so naši predniki stoletja uporabljali za pomoč pri preživetju, predvsem kot hrano. V naših krajih in v Evropi se je zaradi različnih okoliščin izgubilo znanje o zdravilnih lastnostih gob. Le redke so ljudje uporabljali in jih še danes uporabljajo. Predvsem v Aziji je dolga in pisana zgodovina njihove uporabe. Zato so jim nadeli različna imena povezana z dolgoživostjo.

Slovenija je vroča točka raznolikosti gliv in zaradi dobrega gospodarjenja z gozdovi tudi prava zakladnica lesnih gob, mimo katerih hodimo, ne vedoč, kaj vsebujejo.

Spoznali boste več vrst gob, njihove zdravilne lastnosti, snovi in mehanizme delovanja na naše telo in imunski sistem.

Naučili se bomo nekaj preprostih načinov priprave izvlečkov, ki si jih lahko izdelamo sami z nekaj znanja.

Kot vsako leto bo tudi letos:

Enourni vodeni ogledi Vrta zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS

- petek, 9. maj, ob 10.00 in 17.00 uri in
- sobota, 10. maj, ob 10 uri.

Vodila bo mag. Cvetka Mastnak Čulk

Prodaja eko sadik zelišč, pridelanih iz lastnega semena na IHPS, bo potekala:

- **v petek, 9. maja 2025 od 8.00 do 18.00 in**
- **v soboto, 10. maja od 8.00 do 14.00.**

Veselimo se vašega obiska!